

Hála és köszönet mindenkinek, aki erre minket megtanított, aki megalkotta az Énektárakat, aki lehetővé tette, hogy 2015-ben is az Egyház sajátos kifejezési módján, a gregorián énekkel imádkozhatunk. Deo gratias!

Talán a 80-as évek elejére tehető, amikor az egyházzene-oktatásról már nem csak a templom falai között lehetett gondolkodni, s Dobszay, ezt hamar felismerve egyik motorja volt annak a kezdeményezésnek, hogy a világi oktatásba is megpróbálják adaptálni a sok évszázados hagyományokkal rendelkező egyházi énekesiskolai oktatás módszereit. Amely, mint tudjuk, nagyon közel áll Kodály elképzeléséhez, bár Kodály az adott korban ezt csak egyházzenei orientáció nélkül valósíthatta meg. Bubnó Tamást, a Budapesti Énekes Iskola művészeti vezetőjét kértem fel, hogy e témát ismertesse, ő azonban nem tudott eljönni, így írását Mezei János olvassa fel.

Bubnó Tamás: Az énekesiskola

Erről is Dobszay László tehet, hogy én most nem tudok itt lenni! Pedig mennyire szeretnék...! Ám ebben az órában éppen a nyíregyházi Szent Efrém Napokon adjuk elő a Dániel-játékot. S erről is Dobszay László tehet, hogy ti. ezen a napon hogy hol, milyen alkalommal és hogy mit... Akkor tehát mindenről a Tanár úr tehet? Igen, nagyjából igen. Arról is, hogy ezt a rövid megemlékezést Mezei János olvassa föl Önöknek, Nektek.

Hogy máris eltértem az írásom tárgyától, a feladatomtól? Látszólag igen, de lényegileg csak azt mondhatom: az eddig leírtak is mind az énekes iskoláról szóltak. Mert az énekesiskola nem pusztán egy pedagógiai program vagy terv, nem is csak egy intézmény vagy intézmények összessége, hanem magatartásforma, sőt életvitel. Állandóan csak a baj van vele, meg a nehézség. — Ja, hát akkor nem kell csinálni, ha ez ilyen rossz — mondta egyszer egy oktatási referens. — Rossz? Ki mondta, hogy rossz, hiszen ez nagyon is jó, sőt remek dolog! (Ezen a ponton aztán egy csomó ember már elveszti a beszélgetés fonalát...)

A Budapesti Énekes Iskola archívumában ott található a Dobszay Lászlónak szóló válaszlevél, amelyben Tóth elvtárs, az V. kerületi Tanács illetékese elutasítja az énekesiskolás oktatás bevezetésére irányuló elképzelést a Deák Téri Általános Iskolában. Dátuma: 1984. április. Indoklás: Budapest egyik legfrekvenciáltabb iskolájának szellemiségével és kiemelt státuszával nem fér össze ideológiailag ez az tervezet. (Tudjuk ugye, hogy ennek az iskolának a jogutódját ma úgy hívják: Deák Diák Általános Iskola, ahol 1997 óta 200 énekes iskolás gyerek tanul...)

Mert Dobszay már az elutasítás másnapján tárgyal Szabó Helgával és Bánlaky László igazgatóval az Óbudai Leövey Klára Ének-zene Tagozatos iskolában létrehozható énekesiskolás programról, ami el is indul 1984 szeptemberében. Műhelyvezetők: Párkai István, Rohmann Imre, Soós András, Kéringér László, Mezei János és Sirák Péter. A sokak által nem kívánt újszülött világra jött, Körber Marika bábáskodása mellett cseperedni kezdett, s a Fővárosi Tanács egyik

utolsó leheletével 1989-ben még két státuszt is adott Mezei Jánosnak és Bubnó Tamásnak, hogy az Óbudai Zeneiskola (igazgató: Till Ottó, a kerület polgármestere ekkor Tarlós István) kebelében fölnevelhessék.

1993-ban aztán Dobszaynak a Belvárosban is sikerül megalapítania a Szent István Énekes Iskolát, elindulnak a kántorátusok, s a főváros éveikig elkülönített, kuratórium által szétosztható keretet biztosít e célra. Az énekesiskolákon végig rajta tartja a szemét, próbálja egyengetni útjukat, még akkor is, ha nem mindig találkozik ez ő elképzeléseivel az ott folyó oktatási/nevelési irány vagy módszer. (A tanárokkal, vezetőikkel persze mindig talál alkalmat, hogy kinyilvánítsa véleményét, amit időnként szélesebb körben is hangoztatott.)

Például az 1999-ben a Budapesti Énekes Iskola által létrehozott Magyarok Nagyasszonya Egyházzenei Fesztivál második évében őt kértem meg, hogy a Westminster Katedrális Kórusának föllépése előtt mondjon egy nyitóbeszédet a Rezső téri plébániatemplomban. Így kezdte az ott megjelent mintegy 7–800 ember előtt: „Tisztelt Vendégeink! A fesztivál és az egyházzene két egymással össze nem illő fogalom...” Húh, ott és akkor ez mélyütés volt, de ma már tudom, hogy megint csak az igazat mondta ki.

Mert minden kimondott és ki nem mondott vélemény, vélt és valós igazság mellett ő mutatta meg nekünk azt a víziót, ami az énekesiskola. Örült, amikor 1996-ban a kelenföldi/albertfalvai tagozat is megalakult, hogy megjelent a „zöld könyv” (*Deák Diák Daloskönyv*) és az *Ars Musica* I. tankönyv. Ekkortájt fölhívott: — Te, Bubi, most már eleget csináltál ezt-azt, énekelsz, rádiózol, énekesiskolázol, itt az ideje, hogy foglalkozz azzal is, ami viszont csak a te dolgod, a hazai bizánci rítusú zenével. Végezd el a doktoriskolát! Elvégeztem, nagyon szerettem, nagyon sokat változtatott rajtam, s nem melleleg az ezzel elnyert fokozat tette lehetővé, hogy 2009-től a nyíregyházi Szent Atanáz Teológián vezethessem az új püspök, Fülöp atya által megalapított kántorszakot. Ahol —tanítványaim bizonyíthatják— mindenkit arra buzdítok, hogy szervezzen, alapítson, vegyen át énekes iskolát, mert ebben a művészeti oktatást csak a kirakatban nézegetni vágyó és versenyekben mérő, de kulturális értékeinket hamisan a zászlóra tűző korszakban ezek oázisok, amelyek némileg enyhítik a napi kultúrsokkot.

Ez az én történetem Dobszay Lászlóval és az énekes iskolával. Nyilván minden kollégámnak megvan a maga története, s ebben a mondatok, a nézések, a gesztusok, amelyek annyit segítettek, annyi kételyt és reményt ébresztettek, s ha nem is rögtön hatottak, de a hónapok, évek alatt belenőttek az emberbe, mert olyan erősek voltak.

*A 80-as évek végén megérett az idő arra is, hogy a negyven évig beszüntetett egyházzenei oktatás a Zeneakadémián újraindulhasson. Ebben egyedülálló szerepe volt a Tanár úrnak. Erről az újraindulásról Enyedi Pál beszél, aki 2007 és 2013 között volt tan-
székünk vezetője.*